Euroopa Parlament
2024-2029

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon
Esimees

9.4.2025

Johan Van Overtveldt
Esimees
Eelarvekomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta – EGF/2024/003 BE/Van Hool – Belgia (2025/0061(BUD))

Austatud esimees

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile tehti kõnealuse menetluse raames ülesandeks esitada Teie komisjonile arvamus ning komisjon otsustas selle esitada kirja vormis.

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon arutas küsimust oma 9. aprilli 2025. aasta koosolekul. Nimetatud koosolekul otsustas komisjon esitada eelarvekomisjonile kui vastutavale komisjonile alljärgnevalt toodud arvamuse.

Lugupidamisega

Li Andersson

ARVAMUS

A. Arvestades, et 29. oktoobril 2024 esitas Belgia taotluse koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) vahendite kasutuselevõtmiseks vastavalt määruse (EL) 2021/691 („EGFi määrus“) artikli 8 lõikele 1 seoses koondamistega Belgias Van Hool NVs NACE Revision 2 osa 29 (mootorsõidukite, haagiste ja poolhaagiste tootmine) alla kuuluvas majandussektoris; arvestades, et ettevõte Van Hool koondas asjaomased töötajad NUTS 2. tasandi piirkonnas Provincie Antwerpen (BE21).

B. arvestades, et Belgia esitas taotluse EGFi määruse artikli 4 lõike 2 punkti a kohaste sekkumiskriteeriumide alusel, milles on seatud tingimuseks, et vaatlusperioodiks oleva nelja kuu jooksul (antud juhul 8. aprillist 2024 kuni 8. augustini 2024) on liikmesriigi ettevõttes pidanud tegevuse lõpetama vähemalt 200 koondatud töötajat või füüsilisest isikust ettevõtjat, kaasa arvatud töötajad, kelle on koondanud nimetatud ettevõtte tarnijad või tootmisahela järgmise etapi tootjad; arvestades, et pärast kõnealuse taotluse hindamist leidis komisjon kooskõlas kõikide EGFi määruse kohaldatavate sätetega, et EGFist rahalise toetuse andmise tingimused on täidetud;

C. arvestades, et taotlus on seotud 2 411 koondatud töötajaga (abikõlblikud toetusesaajad), kelle tegevus eespool nimetatud majandussektorites on lõppenud;

D. arvestades, et 26. märtsil 2025 kiitis komisjon heaks ettepaneku võtta vastu otsus EGFi kasutuselevõtmise kohta Belgiale rahaliste vahendite eraldamiseks, et toetada 2 397 toetusesaaja tagasipöördumist tööturule;

E. arvestades, et koondamised Van Hoolis on seotud mitmesuguste teguritega, nagu COVID-19 pandeemia mõju busside nõudlusele ja Ukraina sõja mõju kulustruktuurile; arvestades, et aastatel 2012–2019 oli Van Hooli keskmine müük Euroopas 427 ühikut aastas, kuid müük vähenes 2020. aastal 287 ühikuni ja 2021. aastal 128 ühikuni; arvestades, et kasum vähenes seetõttu järsult ning kasvav inflatsioon ja katkenud tarneahelad vähendasid ettevõtte kasumit veelgi; arvestades, et müük taastus 2022. ja 2023. aastal, kuid jäi 2020. aasta taseme lähedale või alla selle; arvestades, et pandeemiaeelne müügimaht ei taastunud ja Mecheleni kaubanduskohus kuulutas 8. aprillil 2024 välja Van Hooli pankroti; arvestades, et selle tagajärjel koondati 2 411 töötajat;

F. arvestades, et Belgia ettevõtete liidu (VBO) andmetel on Belgia tööstuses praegu madalseis; arvestades, et 2024. aasta esimesel poolel kaotati tööstussektoris selliste äriühingute nagu Decathlon, Pfizer, Barry Callebaut, Audi ja Sappi restruktureerimise või pankroti tõttu üle 5 000 töökoha;

G. arvestades, et enamik Van Hooli endistest töötajatest elab Lieris (Mecheleni omavalitsusüksus Antwerpeni provintsis) ja selle ümbruses paiknevates omavalitsusüksustes; arvestades, et tööstussektor on traditsiooniliselt mänginud Lieris olulist rolli, mistõttu avaldab tööstuse kokkutõmbumine Lieri tööturule märkimisväärset mõju; arvestades, et rohkem kui 25 % Lieri töökohtadest oli 2020. aastal seotud tööstusega; arvestades, et kolm aastat hiljem, 2023. aastal, oli see osakaal vähenenud rohkem kui kolm protsendipunkti; arvestades, et ettevõtte sulgemine on tekitanud

kohalikul tööturul märkimisväärseid häireid, sest Flandria tööhõiveteenistuse andmetel suurenes 2024. aasta aprillis, st samal kuul, mil Van Hool esitas pankrotiavalduse, tööpuudus Berlaaris 32 %, Heist-op-den-Bergis 23 %, Nijlenis 17 % ja Lieris 14 %, mistõttu jäi Lieris ja Berlaaris töötuks üks kümnest tööealisest elanikust;

H. arvestades, et Belgia on kinnitanud, et vastavalt EGFi määruse artikli 7 lõikele 4 konsulteeriti individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi koostamisel sotsiaalpartneritega; arvestades, et ametiühingud ja tööandjate organisatsioonid on kaasatud Flandria tööhõiveteenistuse tegevusse kõigil tasanditel;

I. arvestades, et EGFi toetus ei tohi ületada iga-aastast maksimumsummat, mis on 30 miljonit eurot (2018. aasta hindades), nagu on ette nähtud nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määruse (EL, Euratom) 2020/2093 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) artikliga 8;

seepärast palub tööhõive- ja sotsiaalkomisjon vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde, et EGFi eesmärk on näidata üles solidaarsust toetusesaajatega ja pakkuda neile tuge; on seisukohal, et EGFi rahalist toetust tuleks peamiselt kasutada aktiivseteks tööturumeetmeteks ja individuaalseteks teenusteks, mille eesmärk on aidata toetusesaajatel kas oma algsel tegevusalal või väljaspool seda kiiresti kvaliteetsele ja püsivale töökohale naasta; rõhutab, kui oluline on valmistada töötajaid ette Euroopa majanduse ja ühiskonna hädavajalikuks rohe- ja digipöördeks ja neid toetada; kordab sellega seoses liidu olulist rolli, mis muu hulgas aitab EGFi kaudu rahastada õiglaseks üleminekuks vajalike kvalifikatsioonide omandamist, nagu näeb ette Euroopa roheline kokkulepe;

2. nõustub komisjoniga, et EGFi määruse artikli 4 lõike 2 punktis a sätestatud tingimused on täidetud ja Belgial on õigus saada nimetatud määruse alusel rahalist toetust summas 7 999 015 eurot ehk 85 % 9 410 607 euro suurusest kogukulust, mis sisaldab individuaalsete teenuste kulusid summas 9 034 607 eurot ning ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaami- ning kontrolli- ja aruandluskulusid summas 376 000 eurot;

3. märgib, et Belgia on esitanud kõik vajalikud kinnitused selle kohta, et riiklikes ja ELi õigusaktides kollektiivse koondamise kohta sätestatud nõudeid on järgitud ning kavandatud meetmetele juurdepääsul ja nende rakendamisel järgitakse võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid;

4. märgib, et madala kvalifikatsiooniga ja vanemaealistel töötajatel on piirkonna tööturule naasmiseks palju vähem võimalusi ning et Van Hoolis toimunud koondamised tabasid neid haavatavaid rühmi kõige rängemalt; tuletab meelde koondatud töötajate profiili, nimelt on iga kolmas koondatud töötaja üle 50 aasta vana, kaheksal töötajal kümnest on kesk- või madalam haridus ja neil on aegunud oskused, ning on seisukohal, et koos vabade töökohtade ja nende geograafilise jaotuse vähenemise suundumusega vajavad töötajad täiendavat kohandatud toetust, eelkõige oskuste täiendamisele ja ümberõppele keskenduvat sihipärast abi, et aidata neil edukalt tööle naasta;

5. rõhutab, et Belgia on kinnitanud, et EGFist rahalist toetust saavad meetmed ei saa rahalist toetust liidu muudest rahastamisvahenditest;

6. märgib, et töötajatele osutatavad individuaalsed teenused koosnevad järgmistest meetmetest: a) sotsiaalnõustaja teenus ja töötajate registreerimine, b) koondamisjärgsed teenused (haldus- ja psühholoogiline tugi, personaalne hindamine, digioskuste hindamine, abi töö otsimisel või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemiseks, nõustamine töölepingute üle peetavate läbirääkimiste teemal jne), c) tööotsingute toetamine ja töölesuunamine, d) kutsenõustamine, e) koolitus, ümberõpe ja kutseõpe ning f) koolitus töökohal; rõhutab, arvestades sihtrühma kuuluvate toetusesaajate vanust ja hariduslikku profiili, et individuaalsete teenuste osutamisel tuleks arvesse võtta nende rühmade erivajadusi;

7. rõhutab eelkõige EGFi määruse artikli 7 lõike 2 tähtsust, milles nõutakse, et kooskõlastatud paketi kujundamisel tuleb prognoosida tulevasi tööturu võimalusi ja vajalikke oskusi, mis on kooskõlas üleminekuga ressursitõhusale ja kestlikule majandusele, ning eelkõige keskenduda digitaalsel tööstusajastul vajalike oskuste levitamisele; väljendab heameelt asjaolu üle, et paketi IKT-koolitus ja täiendav tugi, mis on ette nähtud töökohavahetuse teenuste raames, hõlmavad selliseid oskusi, eelkõige digioskuste hindamist ja töötajate võimalust laenata sülearvuti, saada koolitust selle kasutamise kohta ja vastuseid oma digiküsimustele;

8. tuletab meelde EGFi määruse artikli 7 lõike 2 punktis b sätestatud võimalust võtta kooskõlastatud paketi raames piiratud ajavahemikul erimeetmeid, muu hulgas maksta lapsehoiutoetust, et hõlbustada tööotsijate osalemist kavandatud meetmetes.